

ВИКОРИСТАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРАКТИЦІ СУЧАСНИХ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Діяльність сучасного закладу дошкільної освіти, відповідно до Базового компонента дошкільної освіти, спрямована на формування в дитини раннього та дошкільного віку ключових компетентностей. Однією з них є здоров'язбережувальна компетентність – здатність дитини до застосування навичок здоров'язбережувальної поведінки відповідно до наявної життєвої ситуації, дотримання основ здорового способу життя, збереження та зміцнення здоров'я в повсякденній життєдіяльності.

У статті розкривається сутність поняття “здоров'язбережувальні технології”. Розглянуто різні підходи до класифікації здоров'язбережувальних технологій. Розкрито мету, види та умови оптимального використання та впровадження здоров'язбережувальних технологій у практику сучасних закладів дошкільної освіти. Проаналізовано фактори, що впливають на погіршення здоров'я дітей у сучасних умовах, та подано основні показники нормального розвитку особистості дитини в дошкільному віці. Визначено основні чинники формування і збереження здоров'я дітей раннього та дошкільного віку. З'ясовано, що усі здоров'язбережувальні технології, що впроваджуються в закладах дошкільної освіти, можна об'єднати в такі групи: технології, що сприяють фізичному здоров'ю; технології, що сприяють соціальному здоров'ю; технології, що сприяють психічному і духовному здоров'ю.

Виокремлено фактори, від яких залежать вибір та готовність педагогів впроваджувати у свою діяльність здоров'язбережувальні технології. Зроблено висновок про те, що впровадження в освітній процес закладів дошкільної освіти здоров'язбережувальних технологій забезпечує формування у вихованців знань щодо різноманітних форм підтримки здоров'я, сприяє формуванню в них ціннісного ставлення до власного здоров'я і здоров'я оточуючих, дає змогу реалізувати отримані знання у практичній діяльності, набути здоров'язбережувальних життєвих навичок.

Ключові слова: здоров'я, здоровий спосіб життя, здоров'язбережувальні технології, заклад дошкільної освіти.

Проблема виховання здорової нації в сучасному суспільстві є, як ніколи раніше, актуальною через загальне погіршення стану здоров'я населення. У зв'язку з цим одним із головних стратегічних завдань розвитку України є збереження та зміцнення здоров'я дітей. Воно регламентується і забезпечується такими нормативно-правовими документами, як Конституція України, закони України “Про освіту”, “Про дошкільну освіту”, “Про охорону дитинства”, Наказ МОН України “Про систему організації фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи дошкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних та позашкільних навчальних закладах”, Наказ МОН України “Про організацію фізичного виховання і масового спорту в дошкільних, професійно-технічних закладах України”, Цільова комплексна програма “Фізичне виховання – здоров'я нації”, Базовий компонент дошкільної освіти в Україні.

Так, у ст. 7 Закону України “Про дошкільну освіту” зазначено, що завданням дошкільної освіти є збереження та зміцнення фізичного, психічного і духовного здоров'я дитини. У ст. 11 Закону йдеться про те, що заклад дошкільної освіти – навчальний заклад, що забезпечує реалізацію права дитини на здобуття дошкільної освіти, її фізичний, розумовий і духовний розвиток, соціальну адаптацію та готовність продовжувати освіту, створює безпечні та нешкідливі умови розвитку, виховання та навчання дітей, режим роботи, умови для фізичного розвитку та зміцнення здоров'я відповідно до санітарно-гігієнічних вимог та забезпечує їх дотримання, формує в дітей гігієнічні навички та основи здорового способу життя, норми безпечної поведінки, сприяє збереженню та зміцненню здоров'я, розумовому, психологічному і фізичному розвитку дітей [8].

Саме тому діяльність сучасних закладів дошкільної освіти має спрямовуватись на збереження і зміцнення здоров'я дитини раннього та дошкільного віку, її всебічний та гармонійний розвиток. Освітній процес у ЗДО необхідно будувати на основі врахування всіх аспектів здоров'я вихованців: розумового, фізичного, соціального, психічного та духовного. Діяльність вихователів має спрямовуватись на проведення таких заходів, які сприятимуть активізації всіх фізіологічних систем організму дитини, регулюванню фізичної, психічної та емоційної працездатності, зняттю емоційного та фізичного напруження, мотивації дитини раннього та дошкільного віку до навчання здорового способу життя, створенню умов для її всебічного розвитку.

Успішне вирішення поставленого завдання можливе за умови створення і впровадження в освітній процес закладів дошкільної освіти різноманітних здоров'язбережувальних технологій, які сприяють підвищенню резервних можливостей дитячого організму.

Проблема оптимального використання та впровадження здоров'язбережувальних технологій широко представлена в сучасних дослідженнях українських та зарубіжних вчених а саме: теоретичні засади здоров'язбережувальних технологій (Н. Беседа, Л. Горяна, О. Дубогай, Л. Попова, С. Лапаєнко та інші); формування валеологічної культури особистості засобами здоров'язбережувальних технологій (Т. Бой-

ченко, О. Бондаренко, Л. Ващенко, М. Гончаренко, В. Горашук, В. Грибань, С. Кондратюк та інші); чинники формування здоров'язбережувального освітнього середовища в загальноосвітньому та вищому навчальному закладі (О. Ващенко, С. Дудко, В. Звєкова, О. Клестова, К. Оглоблін та інші); авторські розробки здоров'язбережувальних технологій (О. Байер, Н. Букреєва, Н. Семенова та інші).

Формування та становлення особистості відбувається в ранньому та дошкільному віці, саме в цей період закладаються основи її здоров'я й благополуччя. Процес формування здоров'я, що передбачає і потребу в здоровому способі життя, а отже, й активність у процесі самовдосконалення, потребує залучення дитини до нього із самого народження [1, с. 46]. За твердженнями О. Кононко та О. Кочерги, здорову особистість необхідно виховувати з моменту зачаття, а далі – народження дитини, особливо активізуючи педагогічний вплив у період дошкільного віку. Оскільки, за даними психологів, саме в дошкільному віці в процесі активної дитячої діяльності реально виховати свідоме, бережливе ставлення до власного здоров'я [9].

Мета статті – розкрити мету, види та умови оптимального використання здоров'язбережувальних технологій у практиці сучасних закладів дошкільної освіти.

Актуальність дослідження проблеми здоров'язбереження зумовлена реаліями сьогодення щодо стану здоров'я молодого покоління, їх способу життя та наявної культури здоров'я. Погіршення здоров'я дітей у сучасних умовах пов'язане з глобальними негативними екологічними змінами, незначною фізичною активністю, тривалим знаходженням у приміщенні, значним інформаційним навантаженням, нераціональним харчуванням, спалахами інфекцій, невмінням справлятися зі стресами, порушеннями режиму дня, інтенсифікацією освітнього процесу, невідповідністю технологій навчання та виховання віковим та функціональним особливостям дітей.

Поняття “здоров'я” є складним і багатогранним. Сучасні науковці трактують здоров'я як природний стан організму, який характеризується відсутністю будь-яких хворобливих змін, що мають біологічні та соціальні причини. На думку вчених (Т. Андрющенко, Г. Григоренко, О. Дубогай, Н. Денисенко та ін.), стан здоров'я людини залежить не тільки від зовнішніх чинників, а й від власного ставлення до нього.

Мета здоров'язберігаючих технологій у дошкільній освіті стосовно дитини – забезпечити високий рівень реального здоров'я вихованця дошкільного закладу і виховання валеологічної культури як сукупності усвідомленого ставлення дитини до здоров'я і життя людини, знань про здоров'я і умінь оберегати, підтримувати й охороняти його, валеологічної компетентності, що дає змогу дошкільнику самостійно й ефективно вирішувати завдання здорового способу життя і безпечної поведінки, завдання, пов'язані з наданням елементарної медичної, психологічної самопомоги та допомоги, а стосовно дорослих – сприяти становленню культури здоров'я, в тому числі культури професійного здоров'я вихователів ДНЗ і валеологічної освіти батьків [4, с. 115].

Для ефективного впровадження здоров'язбережувальних технологій у практику роботи закладу дошкільної освіти педагоги мають осмислити поняття “здоров'язбережувальні технології”, тому що тільки професійні знання є головним інструментом у реалізації будь-якого педагогічного впливу.

Сьогодні в педагогіці не існує єдиного трактування цього поняття. Так, В. Деркунська [7] зазначає, що “здоров'язберігаючі технології” в дошкільній освіті – це технології, спрямовані на вирішення пріоритетного завдання сучасної дошкільної освіти – завдання збереження, підтримки і збагачення здоров'я суб'єктів педагогічного процесу в дитячому садку: дітей, педагогів і батьків. Своєю чергою Ж. Петрова під “здоров'язберігаючою технологією” розуміє систему, що створює максимально можливі умови для збереження, зміцнення і розвитку духовного, емоційного, інтелектуального, особистісного і фізичного здоров'я всіх суб'єктів освіти [2].

Л. Гарашенко у своїх дослідженнях зазначає, що пропонувані термін є своєрідною конкретизацією методики, змістовою техніки реалізації фізкультурно-оздоровчої роботи з дітьми, системним педагогічним процесом, спрямованим на досягнення прогнозованих індивідуальних показників здоров'я, фізичного, рухового, загального розвитку дітей, побудованим на певних алгоритмах діяльності [5, с. 56].

За останні роки система здоров'язбереження та здоров'яформування в багатьох закладах дошкільної освіти збагатилася новими підходами, новими шляхами реалізації та елементами. Вихователі у своїй практиці використовують ходіння босоніж по вологих килимках, обтирання, контрастний душ, повітряні ванни, фітбол-гімнастику, гімнастику ушу, дихальну гімнастику, пальчикову гімнастику, різні види масажу, хатхайогу, оздоровчий хортинг, аромотерапію, фітотерапію, аерофітотерапію, стоун-терапію, казкотерапію, арт-терапію, психогімнастику, кольоротерапію, сміхотерапію, музикотерапію, танцювально-рухову терапію, ігровий тренінг, пісочну терапію, різноманітні авторські технології.

Існує кілька підходів щодо класифікації здоров'язбережувальних технологій. Так, Н. Смірнов здоров'язбережувальні технології поділяє на такі блоки [10]:

- медико-гігієнічний (дотримання санітарно-гігієнічних норм та забезпечення медичною допомогою учасників навчально-виховного процесу);
- фізкультурно-оздоровчий (використання засобів фізичної культури для розвитку фізичних якостей та зміцнення здоров'я);
- екологічний (формування в дітей екологічної свідомості та прагнення до збереження навколишнього середовища);

– безпека життєдіяльності (дотримання правил безпеки життєдіяльності, охорони праці, цивільної оборони);

– оздоровчий (використання занять лікувальної фізкультури, профілактика порушень постави та зниження гостроти зору);

– розвивально-адаптуючий (використання в навчально-виховному процесі соціальних та психологічних тренінгів для вчителів, учнів та батьків).

Класифікацій здоров'язберігаючих технологій, за О. Ващенко, містить [2]:

– здоров'язберігаючі технології, які створюють безпечні умови для перебування та навчання дитини-дошкільника, вирішують завдання раціональної організації виховного процесу (з урахуванням вікових, статевих, індивідуальних особливостей та гігієнічних норм), відповідність навчального та фізичного навантажень можливостям дитини;

– оздоровчі технології, спрямовані на вирішення завдань зміцнення фізичного здоров'я дітей, підвищення потенціалу здоров'я;

– технології навчання здоров'ю – гігієнічне навчання, формування життєвих навичок (керування емоціями, вирішення конфліктів тощо), профілактика травматизму та статевого виховання;

– виховання культури здоров'я – виховання особистісних якостей, які сприяють збереженню та зміцненню здоров'я, формуванню уявлень про здоров'я як цінність, посиленню мотивації на ведення здорового способу життя, підвищенню відповідальності за особисте здоров'я, здоров'я родини.

Класифікація здоров'язбережувальних технологій, розроблена М. Гончаренко [6, с. 33] включає:

– медико-гігієнічні технології (дотримання санітарно-гігієнічних норм, надання повноцінної медичної допомоги суб'єктам навчально-виховного процесу тощо);

– фізкультурно-оздоровчі технології (загартовування, розвиток фізичних якостей);

– екологічні здоров'язбережувальні технології (підвищення рівня духовно-етичного здоров'я, формування екологічної свідомості та прагнення до збереження навколишнього середовища);

– технології забезпечення безпеки життєдіяльності (дотримання правил пожежної безпеки, охорони праці, цивільної оборони тощо);

– лікарсько-оздоровчі технології (реалізація принципів лікувальної педагогіки та лікувальної фізкультури);

– соціально-адаптуючі й особистісно розвивальні технології (впровадження у навчально-виховний процес програм соціальної та сімейної педагогіки, соціально-психологічних тренінгів для вчителів, учнів і їх батьків);

– здоров'язбережувальні освітні технології (застосування психолого-педагогічних методів і прийомів, спрямованих на здоров'язбереження дітей і підвищення ефективності навчально-виховного процесу).

Класифікація здоров'язбережувальних технологій запропонована В. Деркунською, на нашу думку, найбільш повно відповідає особливостям функціонування та структурним компонентам здоров'язберігаючого середовища сучасного ЗДО. Так, дослідниця виокремлює такі різновиди технологій:

– лікувально-профілактичні (організація моніторингу дітей дошкільного віку; розробка рекомендацій стосовно оптимізації їх здоров'я; організація та контроль стану організації харчування дітей; здійснення лікувально-педагогічного контролю за фізичним навантаженням дітей у процесі фізичного виховання; контроль за організацією і проведенням спеціальних процедур, що загартовують; організація контролю та допомога в дотриманні вимог санепідемстанції; активна участь в організації здоров'язбережувального середовища);

– фізкультурно-оздоровчі (формування рухових умінь та навичок, розвиток фізичних якостей, оптимізація рухової активності; становлення фізичної культури дитини; профілактика порушення постави та виникнення плоскостопості; виховання потреби в щоденній руховій активності та турботи про власне здоров'я);

– технології, спрямовані на забезпечення соціально-психологічного благополуччя дитини (технології психолого-педагогічного супроводу дитини);

– технології здоров'язбереження та здоров'язбагачення педагогів, спрямовані на розвиток культури здоров'я педагогів, зокрема й культури професійного здоров'я, формування стійкої мотивації до ведення здорового способу життя;

– технології валеологічного просвітництва батьків (включають інформування за допомогою різних засобів, нетрадиційні, зокрема інтерактивні форми роботи з батьками, майстер-класи, папки-пересувки, тренінги тощо) [7].

Аналіз зазначеного вище дає змогу зробити висновки, що здоров'язбережувальні технології, які впроваджуються в сучасних закладах дошкільної освіти, умовно можна об'єднати в такі блоки: технології формування життєвих навичок, що сприяють фізичному здоров'ю; технології формування життєвих навичок, що сприяють соціальному здоров'ю; технології формування життєвих навичок, що сприяють духовному та психічному здоров'ю.

Вибір педагогами здоров'язбережувальних технологій залежить від багатьох факторів, а саме:

– програми діяльності закладу дошкільної освіти;

– стану здоров'я вихованців, їхніх інтересів та уподобань, урахування спрямованості засобів оздоровлення на вдосконалення основних показників фізичного розвитку дітей;

– психологічної готовності вихователів до перебудови власної професійної діяльності, впровадження інноваційних технологій, самовдосконалення;

– матеріально-технічного забезпечення: наявність окремого приміщення для проведення фізкультурно-оздоровчих заходів, спортивних майданчиків, фізкультурних куточків у групових кімнатах, фізіотерапевтичного кабінету, фітокімнати, кімнати для відпочинку вихователів тощо;

– екологічних факторів;

– усвідомлення батьками значущості цілеспрямованої роботи зі збереження та зміцнення здоров'я дітей;

– можливостей ефективно здійснювати моніторинг результативності запроваджуваних технологій [3].

Основними показниками нормального розвитку особистості дитини в дошкільному віці виступають:

– дитячий світогляд, елементарне уявлення про цілісну картину світу;

– потреби і мотиви поведінки, елементарні інтереси, цінності, ідеали, переваги, плани, цілі; сформована самосвідомість;

– соціальні почуття (емпатія, повага, самоповага, переживання успіху – неспіху тощо);

– довольність поведінки, здатність докладати зусиль для досягнення мети, долати труднощі на шляху до неї;

– базові якості особистості (самостійність, працездатність, людяність, самолюбність, спостережливість, відповідальність, справедливість, креативність, розсудливість, самовладання);

– різні форми активності (фізичної, соціально-моральної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, художньої, креативної) [9, с. 17].

Саме тому здоров'язбережувальні технології у ЗДО спрямовуються на забезпечення умов фізичного, психічного, соціального та духовного комфорту, що сприяють продуктивній навчально-пізнавальній та практичній діяльності усіх учасників освітнього процесу.

Ефективне впровадження здоров'язбережувальних технологій у практику сучасних закладів дошкільної освіти можливе за дотримання таких умов:

– готовність педагогів до впровадження здоров'язбережувальних технологій;

– готовність батьків вихованців до впровадження здоров'язбережувальних технологій;

– створення здоров'язбережувального освітнього середовища у ЗДО та активне використання нетрадиційного фізкультурно-оздоровчого обладнання;

– врахування індивідуальних та психологічних особливостей вихованців;

– постійний медико-педагогічний контроль за станом здоров'я дітей.

Висновки. Отже, діяльність сучасного закладу дошкільної освіти, відповідно до Базового компонента дошкільної освіти, спрямована на формування в дитини раннього і дошкільного віку ключових компетентностей. Однією з них є здоров'язбережувальна компетентність – здатність дитини до застосування навичок здоров'язбережувальної поведінки відповідно до наявної життєвої ситуації; дотримання основ здорового способу життя, збереження та зміцнення здоров'я в повсякденній життєдіяльності. Саме впровадження в освітній процес закладів дошкільної освіти здоров'язбережувальних технологій забезпечує формування у вихованців знань щодо різноманітних форм підтримки здоров'я, сприяє формуванню в них ціннісного ставлення до власного здоров'я і здоров'я оточуючих, дає змогу реалізувати отримані знання в практичній діяльності, набути здоров'язбережувальні життєві навички. Здорова дитина легше сприймає виховні впливи, швидше набуває необхідних умінь та навичок, краще пристосовується до змін навколишньої дійсності.

Використана література:

1. Беленька Г. В., Богиніч О. Л., Машовець М. А. Здоров'я дитини – від родини : кол. монографія. Київ : СПД Богданова А. М., 2006. 220 с.
2. Богиніч О. Л., Левінець Н. В., Петрова Ж. Г. Створення здоров'язберігаючих технологій в дошкільному навчальному закладі. *Сучасні технології в дошкільній освіті України*. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2008. С. 14–25.
3. Богиніч О. Л. Сутність здоров'язберігаючого середовища у життєдіяльності дітей дошкільного віку. *Вісник Прикарпатського університету. Педагогіка*. 2008. Вип. XVII–XVIII. С. 191–199.
4. Волошина Л. Організація здоров'язберігаючого простору. *Дошкільне виховання*. 2004. № 1. С. 114–117.
5. Гаращенко Л. Здоров'язбережувальні технології фізичного виховання дітей дошкільного віку: реалії та перспективи. *Вісник Інституту розвитку дитини. Серія: Філософія, педагогіка, психологія: збірник наукових праць*. 2010. Вип. 9. 157 с.
6. Гончаренко М. С., Лупаренко С. Є. Поняття «валеопедагогіка» та «педагогічна валеологія» у психолого-педагогічній літературі. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2010. № 1 (3). С. 30–38.
7. Деркунская В. А. Здоровьесберегающие технологии в педагогическом процессе ДОУ (опыт создания словаря). *Управление ДОУ*. 2005. № 3. С. 31–37.
8. Про дошкільну освіту : Закон України від 11 липня 2001 року № 2628-III. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>.
9. Кононко О. Л. Субсфера «Я – фізичне»; Субсфера «Я – психічне». Коментар до Базового компонента дошкільної освіти в Україні. Київ : Дошк. вих., 2003. 243 с.
10. Смирнов Н. К. Здоровьесберегающие образовательные технологии в современной школе. Методическое пособие. Москва : АПК и ПРО, 2002. 121 с.

References:

1. Bielienska H.V., Bohinich O. L., Mashovets M. A. (2006) Zdorovia dytyny – vid rodyny [The health of the child is from the family]. kol. monohrafiia. Kyiv : SPD Bohdanova A. M., 220 s. [in Ukrainian]

2. Bohinich O. L., Levinets N. V., Petrova Zh. H. (2008) Stvorennia zdoroviazberihaiuchykh tekhnolohii v doshkilnomu navchalnomu zakladi [Creating health technologies in preschool education]. Suchasni tekhnolohii v doshkilnii osviti Ukrainy. Kyiv : NPU im. M. P. Drahomanova. S. 14–25 [in Ukrainian]
3. Bohinich O. L. (2008) Sutnist zdoroviazberihaiuchoho seredovyscha u zhyttiedialnosti ditei doshkilnoho viku [The essence of a healthy environment in the life of preschool children]. Visnyk Prykarpatskoho universytetu. Pedahohika. Vyp. KhVII–KhVIII. Ivano Frankivsk: PNU im. V. Stefanyka. S. 191–199 [in Ukrainian]
4. Voloshyna L. (2004) Orhanizatsiia zdoroviazberihaiuchoho prostoru [Organization of healthy space]. Doshkilne vykhovannia. № 1. S. 114–117 [in Ukrainian]
5. Harashchenko L. (2010) Zdoroviazberezhuvalni tekhnolohii fizychnoho vykhovannia ditei doshkilnoho viku: realii ta perspektyvy [Health-preserving technologies of physical education of preschool children: realities and prospects]. Visnyk Instytutu rozvytku dytyny. Vyp. 9. Serii: Filosofiia, pedahohika, psykholohiia: zbirnyk naukovykh prats. K. : Vydavnytstvo Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu im. M. P. Drahomanova. 157 s. [in Ukrainian]
6. Honcharenko M. S., Luparenko S. Ye. (2010) Poniattia “valeopedahohika” ta “pedahohichna valeolohiia” u psykholoho-pedahohichnii literaturi [The concept of “valeopedagogy” and “pedagogical valeology” in the psychological and pedagogical literature]. Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii : [naukovyi zhurnal]. Sumy : SumDPU. № 1 (3). S. 30–38 [in Ukrainian]
7. Derkunskaia V. A. (2005) Zdorovesberegayushchie tehnologii v pedagogicheskom protsesse DOU [Health-saving technologies in the pedagogical process of preschool educational institutions]. (opyit sozdaniya slovary). Upravlenie DOU. № 3. S. 31–37 [in Russian]
8. Zakon Ukrainy «Pro doshkilnu osvitu» [Law of Ukraine «On Preschool Education»] vid 11 lypnia 2001 roku № 2628-III. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>. [in Ukrainian]
9. Kononko O. L. (2003) Subsfera “Ja – fizyчне”; Subsfera “Ja – psykhyчне” [«I am physical»; Subsphere «I am mental»]. Komentar do Bazovoho komponenta doshkilnoi osvity v Ukraini. K. : Doshk. vykh. 243 s. [in Ukrainian]
10. Smirnov N. K. (2002) Zdorovesberegayushchie obrazovatelnyie tehnologii v sovremennoy shkole [Health-saving educational technologies in a modern school]. Metodicheskoe posobie. M. : APK i PRO. 121 s. [in Russian]

Alendar N. I., Antonyuk V. Z. Use of health-preserving technologies in the practice of modern preschool education institutions

The activities of a modern preschool institution, in accordance with the Basic component of preschool education, are aimed at the formation of key competencies in the child of early and preschool age. One of them is a health-preserving competence – the child’s ability to apply health behavioral skills in accordance with current life situation; adherence to the basics of a healthy lifestyle, maintaining and strengthening health in everyday life.

The article reveals the essence of the concept of “health-preserving technologies”. Different approaches to the classification of health technologies are considered. The purpose, types and conditions of optimal use and introduction of health-preserving technologies in the practice of modern preschool education institutions are revealed. The factors influencing the deterioration of children’s health in modern conditions are analyzed and the main indicators of normal development of the child’s personality of preschool age are presented. The main factors of formation and preservation of children’s health at early and preschool age are defined. It was found that all health technologies implemented in modern preschool education institutions can be combined into the following groups: technologies that promote physical health; technologies that promote social health; technologies that promote mental and spiritual health.

The factors that determine the choice and willingness of teachers to implement health technologies in their activities are identified. It is concluded that the introduction of health-preserving technologies in the educational process of preschool education provides pupils with knowledge about various forms of health support, promotes the formation of their values to their own health and the health of others, provides an opportunity to implement acquired knowledge in practice, the acquisition of health-preserving life skills.

Key words: health, healthy lifestyle, health technologies, preschool education.